

diciju zastupljenosti u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti. A sada poimence navodim abecednim redom svih 17 kemičara koji su bili ili je su redoviti članovi Akademije. To činim zato što nisam nigdje našao tih 17 imena zajedno na jednome mjestu.

Godina izbora u redovito članstvo	Ime i prezime	Razred
1991.	Smiljko AŠPERGER*	II.
1975.	Krešimir BALENOVIĆ (1914.–2003.)	II.
1991.	Dragutin FLEŠ (1921.–2005.)*	II.
1973.	Drago GRDENIĆ	II.
2006.	Marin HRASTE*	IX.
1959.	Hrvoje IVEKOVIĆ (1901.–1991.)*	II.
1887.	Gustav JANEČEK (1848.–1929.)	Matematičko-prirodoslovni razred
2008.	Nikola KALLAY*	II.
1991.	Boris KAMENAR*	II.
1952.	Miroslav KARŠULIN (1904.–1884.)*	II.
2004.	Leo KLASINC*	II.
1991.	Željko KUČAN	III.
1997.	Velimir PRAVDIĆ*	III.
1986.	Mihovil PROŠTENIK (1916.–1994.)*	II.
1997.	Dionis Emerik SUNKO*	II.
1991.	Vinko ŠKARIĆ (1923.–2006.)*	II.
1992.	Nenad TRINAJSTIĆ*	II.

Sa zvjezdicom su označeni akademici koji su diplomirali na našem studiju. Sve sam ih dobro poznao osim Janečka, jer je umro 1929., sedam godina prije mogega rođenja, a o svima sam pisao.

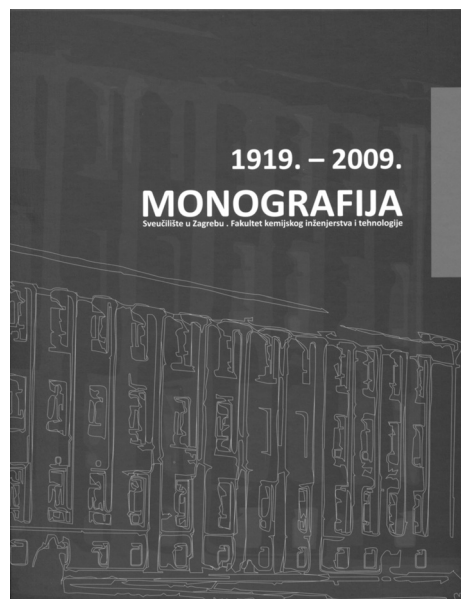
Marija Kaštelan-Macan

Monografija 1919.–2009.

Sveučilište u Zagrebu, Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije; Uredništvo: Marija Kaštelan-Macan, Marko Rogošić, Sandra Babić, Gordana Matijašić, Vesna Tomašić, Antun Glasnović i Stanko Kurajica; Lektorica: Biserka Glasnović; Grafičko oblikovanje, korice i prijelom: Gordana Matijašić; Nakladnik: Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije (ISBN: 978-953-6470-45-7)

U ruci držim knjigu koja je rezultat gotovo jednogodišnjega rada članova Uredništva, ujedno i autora većine priloga. Željeli smo da se ova Monografija, slijedeći već utrte staze, ipak razlikuje od prethodnih. Da čitatelju pruži dovoljno informacija o bogatoj povijesti našega Fakulteta, o njegovu današnjem mjestu u sveučilišnoj zajednici, ali i našim stremljenjima u budućnost.

O tomu je u *Proslovu* pisao donedavni dekan Antun Glasnović, koji je, podsjetivši na početke studija 1919., naglasio postignuća Fakulteta nakon osamostaljenja 1991. Sa zadovoljstvom je istaknuo da se Fakultet može podičiti Helenom Jasnom Mencer, prvom rektoricom Sveučilišta u Zagrebu, s četiri profesora emeri-

tusa te zamjetnim brojem diplomiranih kemijskih inženjera u članstvu JAZU i HAZU.

Današnjost Fakulteta s pogledom u budućnost zorno je prikazala Vesna Tomašić naglasivši uvodno da se danas kemijsko inženjerstvo sve više oslanja na primjenu metoda sustavskoga inženjerstva i okreće razvoju novih materijala i procesa s ciljem očuvanja okoliša i ljudskoga zdravlja. Fakultet je, kao nositelj kemijsko – inženjerske misli u Hrvatskoj, prilagodio tomu ne samo znanstvena istraživanja nego i nastavni proces novih studija prema bolonjskom procesu. Pozivajući se na Strategiju razvoja FKIT-a 2008.–2013., autorica naglašava nužnost boljega povezivanja s gospodarstvom i javnim djelatnostima s ciljem postizanja održivog razvoja, ubrzanog prijenosa znanja i stvaranja novoga poduzetništva. Pogled u nastavne planove i programe naših preddiplomskih, diplomskih, specijalističkih i doktorskih studija govori da nudimo široku paletu znanja koja budući stručnjak može steći uz jamstvo kvalitete koju pruža znanje i sprema naših nastavnika, ali bez konačnoga rješavanja gorućih prostornih i financijskih problema ne može biti maksimalnoga učinka.

U članku *Devedeset godina obrazovanja kemijskih inženjera M. Rogošić* navodi imena triju generacija nastavnika koji su oblikovali nastavni proces i posvetili mu sav svoj radni vijek prilagođujući ga razvoju znanosti i tehnologije, a pred današnjom, četvrtom je utranje putova da bi se ostvarila proklamirana vizija Fakulteta i kako bi naši završeni studenti bili prepoznati kao izvrsni i široko obrazovani znanstvenici i stručnjaci. U tom je nastojanju osim pogleda u budućnost dobro prisjetiti se slavni imena naše prošlosti, među kojima svijetli ime Vladimira Preloga, jedinoga nobelovca poniklog na zagrebačkom Sveučilištu, koji je već 1930-ih shvatio da je sprega znanosti i gospodarstva jedini mogući put uspjeha i razvoja i time utro svoj put prema Nobelovoj nagradi.

Popisi međunarodnih projekata, knjiga i udžbenika naših nastavnika te nagrada i odličja svjedoče o kvaliteti ne samo istaknutih profesora nego i mlađih nastavnika, koji se sve više uključuju u međunarodne znanstvene tijekove kao stipendisti ili (su)voditelji znanstvenih projekata, što je dokaz nove mladosti našega Fakulteta.

Pred Fakultetom je još jedan velik korak, useljavanje u novi kampus na Borongaju. Unatoč čvrstim obećanjima postoji stanovita skepsa, o čemu piše S. Kurajica, navodeći sva potonula nadanja tijekom proteklih desetljeća. Premda smo vezani za naše povijesno važne i lijepe stare zgrade u središtu grada, priželjkujemo zgradu projektiranu za suvremenu nastavu kemijsko-inženjerskih i kemijskih studija u kojoj će svi zavodi biti na okupu, a organizacija nas-

tave i znanstvenoga rada učinkovitija. Da bi se to postiglo, isti autor, uspoređujući Fakultet sa satnim mehanizmom, naglašava da osim nastavnika veliku ulogu ima stručno i administrativno osoblje, koje mora osigurati uvjete za besprijekoran nastavni i znanstveni rad.

Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije prepoznatljiv je u domaćoj i međunarodnoj sveučilišnoj zajednici čvrstom vezom sa svojim studentima. O tomu svjedoči Društvo diplomiranih inženjera i prijatelja kemijsko-tehnološkog studija (AMACIZ), koje putem svojih sekcija, znanstveno-stručnih kolokvija okuplja članstvo, a svojim ga *Glasnikom* obavještava o zbivanjima na Fakultetu i prati događanja u gospodarstvu i znanosti. Fakultetska zaklada – Udruženje za stipendiranje studenata nagrađuje najbolje studente svake godine studija i stipendira izvrsne studente. Podatci koje je iznijela J. Jelenčić, današnja predsjednica Društva i Zaklade, govore da su mnogi naši perspektivni nastavnici bili nekadašnji stipendisti Zaklade, što potvrđuje da se ulaganje u kvalitetu višestruko isplati. I Tehnologijada, tradicionalni športski susret tehnoloških fakulteta važna je manifestacija, koja športskim i znanstvenim natjecanjem dodatno učvršćuje vezu nastavnika sa studentima, o čemu piše G. Matijašić.

Slijede fotografije i osnovni podatci o utemeljiteljima našega studija, akademikima te nastavnicima koji su obavljali rektorske i dekanke funkcije, koji podsjećaju na one koji su zadužili Fakultet, a mnogi nisu više među nama.

Stotinjak stranica Monografije obuhvaćaju podatci o šesnaest fakultetskih zavoda i kabineta koji organiziraju nastavni proces. Svaki od njih je specifičan po svojoj povijesti, strukturi i djelatnosti, ali

podjednako važan za današnju djelatnost fakulteta, od najstarijega Zavoda za analitičku kemiju do najmlađega Zavoda za inženjerstvo površina polimernih materijala, od najvećega Zavoda za polimerno inženjerstvo i organsku kemijsku tehnologiju do najmanjega Kabinet za kineziologiju. Bibliotečno-informacijski centar i Učionica za računala nenadomjestiva su pomoć znanstvenom i nastavnom radu nastavnika i studenata.

Novost u usporedbi s bivšim fakultetskim monografijama je poglavlje *Bio-bibliografski podatci* nastavnika i znanstvenih novaka s doktoratom. Ograničeni prostor nije dopustio da se prikažu njihova stvarna dostignuća, ali daje kratak i pregledan uvid u njihovu znanstvenu, nastavnu, stručnu i publicističku djelatnost, što je velika pomoć budućim istraživačima povijesti našega Fakulteta i dobra početna informacija svim zainteresiranim čitateljima.

Na kraju su popisi doktorskih, magistarskih, specijalističkih, diplomskih i završnih radova obranjenih na našem fakultetu, koji svjedoče o gotovo sedam tisuća onih koji su na njemu stekli stručno ili znanstveno zvanje. Hoće li ubrzani bolonjski put prema "zemlji znanja" uroditi, osim većim brojem diploma, i većom kvalitetom, pokazat će budućnost i iduća monografija koju će umjesto stiliziranoga pročelja naše matične zgrade na Marulićevu trgu 20 možda krasiti neko moderno zdanje i koju će možda uređivati današnji novaci.

Monografija 1919.–2009. Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije bit će tada dio povijesti, ali i vrijedan dokument o našim htijenjima i postignućima.

Marija Kaštelan-Macan

Prof. dr. sc. Zvonimir Maksić Zasluzni znanstvenik Instituta Ruđer Bošković

Dobitnik državne nagrade za životno djelo za područje prirodnih znanosti za 2008. godinu

Na svečanoj sjednici Hrvatskog Sabora održanoj 6. listopada 2009. godine povodom Dana neovisnosti dobitnicima su uručene godišnje nagrade za znanost za 2008. godinu. Nagradu za životno djelo u području prirodnih znanosti dobio je prof. dr. Zvonimir Maksić. Prenosimo obrazloženje Povjerenstva za nagrade, koje je na svečanosti pročitao predsjednik Povjerenstva prof. dr. Krešimir Pavelić:

"Prof. dr. Zvonimir Maksić zaslužni je znanstvenik Instituta "Ruđer Bošković" u Zagrebu. Nagrađuje se za cjelokupni znanstveno-istraživački rad u području prirodnih znanosti, za opsežan i zapažen životni opus, znanstvene rezultate na razvoju kvantno-kemijskih metoda i metoda elektronske strukture molekula, te njihovu primjenu na tumačenje kemijskih svojstava organskih molekula. Posebice i zbog toga što je međunarodno poznat i priznat znanstvenik impozantnog znanstvenog opusa s objavljenih 248 znanstvenih radova u časopisima citiranim u Current Contentsu, od toga 95 u časopisima s najvišim faktorima utjecaja i pri tome je postigao više od 3.000 citata u primarnim publikacijama. Njegov bogat i vrijedan znanstveni rad pridonio je ne samo hrvatskoj i svjetskoj znanosti na polju teorijske i računalne kemije, posebice kvantne kemije, već i međunarodnom znanstvenom ugledu Republike Hrvatske".

Ovoj ocjeni potrebna je samo mala korekcija, jer je u međuvremenu broj radova porastao na 251, a od toga 96 objavljeno je u časopisima s najvišim čimbenicima odjeka, dok je citiranost prešla brojku od 3 500 citata. Ovom znanstvenom *outputu* treba pridodati 23 revijska članka.

Dobitnik ove prestižne nagrade studirao je teorijsku fiziku, a doktorirao teorijsku kemiju 1968. godine na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu (PMF) Sveučilišta u Zagrebu. Proveo je dvije godine na poslijedoktorskom studiju na sveučilištima u Knoxvilleu i Austinu u Sjedinjenim američkim državama. Vrativši se u Zagreb

nastavlja znanstvenu karijeru na Institutu "Ruđer Bošković" i nastavnu karijeru na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu. Za znanstvenog savjetnika IRB-a izabran je 1978. godine, a za redovitog profesora PMF-a 1979. godine. Počasni zaslužni znanstvenik Instituta "Ruđer Bošković" postao je 2005. godine.

Prof. dr. Zvonimir Maksić osnivač je Grupe za kvantnu organsku kemiju na IRB-u, koja je stekla značajnu međunarodnu reputaciju. Bavi se dizajnom novih kemijskih spojeva ciljanih svojstava primjenom modernih metoda računske kvantne kemije. To se posebno odnosi na dobivanje jakih i superjakih organskih kiselina i baza, posebice protonskih spužvi, koje su bolji katalizatori od postojećih, što je važno zbog uštede energije, ekonomičnosti i smanjenja kemijskog otpada. Zbog toga su organske superkiseline i superbaze značajne za tzv. "zelenu kemiju". Kompjuterskim dizajnom predviđena su do sada najjače organske superkiseline i su-